Tálalószekrény - ebédlőberendezés része

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	92.147.1
Alkotó:	Kozma, Lajos (1884 - 1948)
Gyár / műhely:	Budapesti Műhely (Kozma Lajos lakberendezési cége)
Készítés ideje:	1919
Készítés helye:	Budapest
Jelzés:	AD 1919, BM, KL
Anyag:	fenyőfa; tölgyfa furnér
Technika:	faragott; intarzia
Méretek:	magasság: 150 cm szélesség: 205 cm mélység: 70 cm

Kozma Lajos a huszadik század magyar iparművészetének és építészetének meghatározó alakja. 1906-ban szerzett építész diplomát, de már a kezdetektől foglalkozott enteriőr- és bútortervezéssel is. Lajta Béla munkatársaként 1912-ben ő tervezte a budapesti Szervita téri Rózsavölgyi-ház földszinti üzlethelyiségének belsőépítészeti kialakítását.

A századfordulón virágzó európai műhelyek, a Wiener Werkstätte, illetve a svájci Werkbund mintájára "Budapesti Műhely" néven lakberendezési vállalkozását alapított, maga köré gyűjtve néhány lelkes és kiváló kezű mestert. A cég bemutatótermét a Szabadság tér és a Vécsey utca sarkán álló lakóház földszintjén alakította ki.

A "Budapesti Műhely" célja a polgári közönség ízlésének irányítása volt egyszerű, de művészi igényű, jó minőségű bútorok és egyéb berendezési tárgyak által. A korszak rangos hazai és külföldi folyóiratai 1914-től rendszeresen bemutatták a Műhely és Kozma Lajos munkáit.

Az itt bemutatott tálalószekrényt Kozma 1919-ben tervezte lakberendezési üzlete számára, egy étkezőberendezés részeként. A tálalót 1921-ben a jeles német iparművészeti folyóirat, a darmstadti *Innendekoration* is bemutatta, amikor Lengyel Géza (1881–1967) művészeti író tollából gazdagon illusztrált cikket közölt a Budapesti Műhely és Kozma lakberendezési tevékenységéről (ld. itt). Lengyel Géza Kozma stílusfejlődésének jellemző darabjaként mutatta be a súlyos alsószekrényből és a könnyedebb felépítményből álló tálalót, kiemelve annak konstruktív, architektonikus jellegét.

Az ívesen kivágott talapzaton álló tálaló a háromajtós, háromfiókos alsó része geometrikus, faragott motívumokkal szolidan díszített. A felépítmény öt félköríves lezárású mezője közül a két-két szélsőt intarzia díszíti, míg a középső egy áttört faragású ajtó, amely egy kis fülkét zár le. A mezőket faragott díszítésű tornyocskák választják el egymástól. A faberakásos betéttáblákon *MUSICA, AMOR, VINUM, SOMNUS* (zene, szerelem, bor, álom) feliratok és e fogalmak allegorikus ábrázolásai láthatók. Az intarziás mezőkben jelzések: AD 1919, BM (Budapesti Műhely), illetve KL (Kozma Lajos).

A garnitúra további darabjai: kis tálalószekrény üveges vitrinszekrény megnagyobbítható lapú ebédlőasztal nyolc támlásszék két karosszék (ltsz. 92.147.2-13.).

A vitrin a tálalóhoz hasonlóan talapzaton áll, teteje két félkörívben záródik, amelyeket népies motívumokat idéző áttört, faragott díszek koronáznak. Kétszárnyú üvegajtaját fa lécek tagolják, belső polcainak élét ugyancsak faragás ékíti.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 189. (Horányi Éva)
- Kiss Éva, Horváth Hilda: *Kozma Lajos, az iparművész (1884-1948)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 16.
- Lengyel Géza: Neue Arbeiten der Budapester Werkstätte unter Leitung von Ludwig Kozma. *Innen-Dekoration*. 1921. - kép: p. 47.
- *Innen-Dekoration*. 1921. - 47.

